א נאכט

פון יונה ראזענפעלד.

איינע פון יענע נעכט, וואס קיעווער אידען האבען איבערגע-לעבט פאר דעניקינ׳ס ממשלה אין די לעצטע טעג, סעפ-טעמבער 1919.

די דאזיגע באשרייבונג פון א נאכט אין קיעוו, בשעת העניקינ׳ס פאג-ראם, איז בארעפענטליכט געווארען אינ׳ם ווארשעווער "מאמענט" פון יונה ראזענפעלד. וועלכער איז נאך שגורע איבערלעבענישע, אמגעקו מען פון קיעוו קיין קאוועל.

די רעדאקציע.

די נאכט הויבט זיך ערשט אן, א נאכט פון אויף - זיין, א נאכט פון פרומבלאנדזשען פון שטוב אין הויף, פון הויף אין שטוב, א נאכט פון אימה, צי ער און שרעק.

עפעס א רייד טון מיט איהם, און ער דער קריסט, פלייסט זיך אלעמען באר-רוהיגען:

— רוהיג, נאר רוהיג . . . נישט ארויסלאזען, און גענוג . . .

יא, מיט איהם זענען די אידען גאנץ זיכער, אבער מיט יענעם ? . . .

— גיי מיינט דערהערה, יענער וועט ארויסלאזען ?

זעהט אויס, אז דעם לייטישען קריסט איז שוין גארנישט געווען שרעק-ליך, וואס א צווייטער האט זיך אויס-געמאליעט א צלם אויף דער טיר, און . . .

"SALADA" TEA

דער סארט טיי וועט אייך זיכער צופרידענשטעלען. "אנט-זאגט נאכאהמונגען"

"SALADA"!

"געברויכט אין מיליאנען טשיי ניקעס טעגליך"

קראפען . . .

געערדט האט מען א סך, ווענען קריסטליכען ישבן, וואס האט זיך נאך אין די ערשטע אינהויגע טעג אויסגע-מאלעט א צלם אויף דער-טיר, און שוין געווען דעם "סינאד" זיינעם. וואס אוויזט זיך אזוי אפט אין הויף און אכט אזוי ציטערדיג אידען אין די פנימ׳ער אריין, און פון צווייטען קריסט, אינ׳ם לייטישען קריסט. האט מען גע ערט, וואס באוויזט זיך אפט צו זיינע אומגליקליכע אידישע ישכנים און באגלייט זיי.

— מא, טשעגוא ווי, גאספאדא, אלגויעטעם ? ווי טאלקא עטים נא פיא פאניקו נאוואדיטע . . . (וואס גט איהר אזוי אויפגערעגט ? איהר ארפט נור דערמיט אן אויף זיך א יומה).

וואס יא גיזט, איז ניט נויטיג, וואס געזיך איז נישט נוצליך. שטעהט מען גייטער און מ׳ווייסט ניט וואס ווייטער צו טון : פיהלט מען זיך פרעמד צווי-שען אייגענע פיער ווענד און, ווי פרעמד ס׳ צו זיין עס גאכט גערוימענע. כאפט מען א ביס א וואס, צי ס׳גלוסט זיך, צי ס׳גלוסט זיך נישט, און מ׳כאפט זיך ווידער אראפ אין הויף אריין . . .

די נאכט׳רוקט זיך פאמעלאך : אן געפעלצט זיך אין סוף חודש׳דיגער פינס טערניש, שטעהט זי אויף אין ארום די חערבסטיגע נאכט. מיט איהר פייכטער קעלט אין הערבסטיגען אומעט, און שטיל אין איהר, מיט אידישער הבנעה און אידישער געדולד. ווי אינבאוועגלי-כע געוואן אידער נאכט, דרעהען זיך ארום אידישע פיגורען. געהילט אין גע ביגען — פון אומעט און קעלט, און מ׳שוויגט אלע צוזאמען, און מ׳שוויגט יעדער באזונדער, און די איינציגע פרא-

דאריש פיהלען זיך אידען מיט׳ן לייטישען קריסט. יעדער איך פלייסט זיך

געלט געשיקט קיין פוילען און גאליציען דורך אונזער ווארשע-ווער אפיס

געלט געשיקט קיין ווארשע ביי טעלעגראף ווערט אויסגעצאהלט

אין צוויי טעג צייט

אין אנדערע טיילען פון פוילען

אין 3-4 טעג

אין גאליציען אין פינף טעג

געלט געשיקט דורך פאסט ווערט אויסגעצאהלט אין 5 וואכען צייט.

אלע געלדער גאראנטירט

אונזער היינטיגער פרייז איז $7.50 א טויזענד פוילישע מארקס דורך פאסט, $8.50 א טוי-זענד פוילישע מארקס דורך טעלעגראם

גוראפסקי׳ס

113 קווין סטריט וועסט

אפען אין די אווענטען.

ציוניסטישע נייעס פון דער גאנצער וועלט

"אורה חדשה" פילם געזעל-שאפט אין ארץ ישראל.

אין ארץ ישראל האט זיך לעצטענס געגרינדעט די ערשטע אידישע פילם גע זעלשאפט אונטער׳ן נאמען אורה חדשה. די געזעלשאפט באצוועקט דורך איהרע בילדער צו באקאנען די אידען אין חוץ לארץ מיט די היסטארישע פלע צער, די נאטור און דעם איצטיגען אי-דישען לעבען אין ארץ ישראל. אלע ער קלערונגען אויף די פילמס וועלען אין העברעאיש.

טאוריסטען געזעלשאפט אין ארץ ישראל.

אין ירושלים האט זיך לעצטען מא נאט געגרינדעט א טאוריסטען אקצי-אנס געזעלשאפט מיט א קאפיטאל פון פינף טויזענט פונט. די געזעלשאפט וועט זיך באשעפטיגען מיט, א) פאר-קויפען רייזע - קארטען. ב) איינארד נען רייזעס איבער ארץ ישראל, סיריא און מצרים. ג) לעבענס און אונגליקס אינשורענס פאר די רייזענדע און זייער באגאזש. ד) ארויסגעבען רייזע ביכער.

קליינער וועלדעל אין חולדה אין אנדענק פון די הרוגי תל-חי.

די ארבייטער קבוצה פון חולדה, האט באשלאסען צו פלאנצען אין זייער קאלאניע א קליינעם וועלדעל אין אנ-דענק פון די אידישע העלדען וועלכע זיינען לעצטענס געפאלען אין תל - חי. א מענעבוים - אליע וועט ארומרינג-גלען די אכט בוימער, וועלכע ווערען געפלאנצט נאך די אכט הרוגים. די אר בייט וועט געטון ווערען פון די ארביי טער אין זייערע רוה - שטונדען.

באפרייטע אמעריקאנער לעגי-אנערען אנגעשטעלט אין די טעלעפאן און טעלעגראף אפיסעס אין ארץ ישראל.

פינף און פערציג באפרייטע אמע-ריקאנער לעגיאנערען זיינען ארויסגעטרא טען אין דער טעלעפאן און טעלעגראף

פארוואלטונג אין נאך קליין, און עס ווידער שווער צו ענדערען די ארבייט סיסטעמע, ווען אבער די צאהל אידישע אנגעשטעלטע וועט זיך, ווי מען האפט, פארגרעסערען וועלען זיי זיכער אפגעלא זען ווערען פאר שבת, ווי עס איז דער פאל מיט די אידישע בעאמטע אין פאסט אפיס.

ועד הצירים זארגט פאר די תימנ׳ער אידען.

די אגריקולטור און באזעצונגס אפ טיילונג (ועד להתישבות וחקלאות) ביי דעם ועד הצירים אין ארץ ישראל זעצט פאר איהר ארבייט אין פארריכטען הויזער און באזארגען מיט וואסער די תי-מנ׳ער שכונות אין יהודה און גליל. אין "מחנה יהודה", נעבען "פתח תקוה" האט מען פארריכט די שולע און אכט הייזער. מען האט שוין געענדיגט גרא-בען דעם ברונען, איפגעבויט א בנין פאר דער פאמפע און אויסגעלעגט די רעהרען.

אין דער תימנ׳ער שכונה נעבען רחובות, פארריכט פיער הייזער, אויסגע גראבען א ברונען און צוגעגרייט ציגעל פאר דעם פאמפ - בנין.

אין דער תימנ׳ער שכונה נעבען ימה, — דרייצעהן הייזער און צוועלף שטאלען ווערען פארריכט. א גדר ארום דער קאלאניע ווערט אויסגעבויט.

אין דער תימנ׳ער שכונה נעבען גדרה פאנגט מען אן פארריכטען די צו שטעדיגטע הייזער.

ציון קאנפערענץ אין מזרח גאליציען.

אין לעמבערג איז דעם 14-טען מערץ אבגעהאלטען געווארען א ציון קאנפע-רענץ פון 120 דעלעגאטען פארטרעטענ-דיג 71 פלעצער. דר. ל. רייך עפענט דעם קאנפערענץ מיט א באריכט וועגען דער אידישער לאגע אין מזרח גאליציען, און דריקט אויס גרויס באדויערען אויף דעם טויט פון אדאלף שטאנד דר. האו-מאן ווערט ערוועהלט אלס טשערמאן פון קאנפערענץ און פראפ. בינענסטאק וויס - טשערמאן. דר. גרשם ציפער רעדט וועגען די שוועריגקייט וואס די ציוניסטישע עקזעקוטיווע האט געהאט אין אנפיהרען איהר ארבייט. די עקזע קוטיווע האט געגרינדעט א טעגליכע צייטונג "חבילה" און האט געטון אלעס מעגליכעס איבערצוקומען די שוועריגקיי טען. זי איז געוועזן זעהר ערפאלגרייך אין אויסגרייכען דאס אינטערעסירטע אי-דען זאלען באפרייט ווערען.

די עקזעקוטיווע ווערט קריטיקירט פאר טון אזוי ווייניג פאר דעם "החלוץ"

און פאר דער ענטוויקלונג פון דער העב רעאיש - אידישער פרעסע.

רעפעראטען איבער ארץ ישראל זענ ען געהאלטען פון דר. האוזמאן און דר. ליסטיג. דער לעצטער זאגט זיך ארויס פאר נאציאנאליזירען דעם גאנצען בא-דען און טיילווייז אויך די אינדוסטריע.

דער באריכט פון דער נאציאנאל פאנד קאמיטע, צייגט, דאס פון יולי, 1919 ביז מערץ 1920 זיינען 665,271 קראנען געקליבען געווארען פאר׳ן נאצי-אנאל פאנד.

ציון קאנפערענץ אין סלאוואקיא.

דעם ערשטען מערץ האט אין קאש-שאו שטאטגעפונען א קאנפערענץ פון אלע סלאוואקיער ציוניסטען. דר. טאר-נאשאף עפענט דעם קאנפערענץ מיט א רעדע אין העברעאיש און זאגט, דאס דער צוועק פון דיעזען קאנפערענץ איז זיך צו פארבינדען מיט מזרח - סלאוואקיען און צו ערוועקען דעם עולם פאר ציוניסטישער ארבייט. עס ווערט באריכ טעט, דאס אין דער לעצטער קורצער צייט זיינען געגרינדעט געווארען איבער פופציג לאקאלע אגודות. בראטיסלאווא, די הויפט שטאט, ווערט באטראכט אלס דער פאסיגסטער פלאץ פאר דעם ציוניסטישער שטעלונג בנוגע די פארשטע הענדע וואהלען אין נאך א לענגערע דע באטע ווערט באשלאסען, דאס די ציו-ניסטישע ארגאניזאציע זאל זיך אין די וואהלען ניט באטייליגען אפיציעל. די פיהרער אבער זאלען אויסנוצען זייער איינפלוס לטובת די אידיש - נאציאנא לע אינטערעסען.

ציוניזם אין פערסיען.

די אידישע באפעלקערונג פון פער-סיע באשטעהט פון בערך אכציג טוי-זענט נפשות. איבער׳ן לאנד געפינען זיך זעכצעהן פארשידענע ציוניסטישע אגו-דות. אין טעהעראן און אויך אין פיער-לע אנדערע שטעט זיינען לעצטענס גע-גרינדעט געווארען פילע אווענט קורסען פאר העברעאיש. עס פאדערט זיך דארט א גרויסער צאהל מאדערנע העב רעאישע לעהרער.

שיקט געלט צו אייערע קרובים דורך דער דזשאינט דיסטריביו-שאן קאמיטע.

אפיס שטונדען פון 4 ביז 9 אווענט זונטאג פון 10 מארגענס ביז 4 נאכמיטאג.

טאראנטאר מלחמה קאנפערענץ 399 ספעדינא עווענו

טעלעפאן קאלעדזש 6595.

האט איהר זיך געפרעהגט מיט׳ן בריטישען מאנדאט איבער ארץ ישראל?

זיינט איהר פאר א אידישער היים אין אונזער היסטארישער לאנד?

אוב יא

דאן מוזט איהר אונז צוהעלפען צו פארווירקליכען די אידישע היים העלפענדיג בויען פאלעסטינא

שליסט זיך אן אלס מיטגליד אין דעם

500 טויזענד דאלאר קאמפיין

און העלפט אייער פאלק

גאולה קעמפיין פאנד קאמיטע

ציון אינסטיטוט

206 בעווערלי סטריט

טעלעפאן — קאלעדזש 6162.

לאמיר אויפשטעהן און בויען